

РОЗВИВАЄМО МОВЛЕННЄВЕ ДИХАННЯ

Одні діти говорять тихо, інші — прямо-таки кричать. Зауваження не допомагають змінити гучність, або це вдається, але на дуже короткий проміжок часу. Деяким дітям можна бути ораторами, тому що розповідають дуже чітко, виразно, зрозуміло — приємно послухати. Інші не вміють навіть заучений вірш виразно розповісти на ранку. І скільки не прикладати зусиль — усе марно. Уважається, що не дано. Чи так це?

Якість мовлення, його гучність, плавність, інтонаційна виразність багато в чому залежать від мовленнєвого дихання. Неможливо вимовити жодного звуку, не залучивши до роботи дихальну систему. Фізіологічне дихання ми не контролюємо, воно відбувається рефлекторно, безупинно. Вдих і видих відбуваються через ніс, і за тривалістю ці процеси є однаковими. Мовленнєве дихання істотно відрізняється. По-перше, воно контролюється нашою свідомістю; по-друге, вдих відбувається через ніс, а видих — через рот, вдих дуже короткий, а видих досить довгий, між вдихом і видихом передбачається пауза. Крім усього переліченого вище важливим є те, що мовленнєвого дихання можна навчитися.

Послухайте, як дихає ваша дитина, чи не утруднене в неї носове дихання, чи не доводиться дитині тримати рот відкритим. Ротова порожнина виконує відразу три функції: механічне оброблення їжі, звукоутворення й дихання.



Повітряні кулі – завжди свято для дітей. Надувати їх – не така вже проста робота. Вдихати потрібно швидко, через ніс, видихати повільно, із силою, через рот, випус-каючи все повітря, що є в легенях. Хіба все це не нагадує мовленнєве дихання? Так чому б не потренуватися?

Якщо в дитини запитати, яке свято вона найбільше любить, вона відповість: «День народження». Звісно, саме його й жодного іншого. Запропонуйте влаштувати це свято для якої-небудь іграшки. Завітали гості, подарували подарунки, сіли за стіл і от, нарешті, усі дочекалися святкового торта (це може бути зефір, безе або куполо подібна цукерка). Чим він відрізняється від звичайного торта? Тим, що на ньому є свічки. Вам потрібно їх запалити, а дитині – згасити. Завдання можна давати різне: задати все одним видихом, задати по черзі жовту, синю, потім червону свічу. Найскладнішим завданням є подати на вогонь так, щоб він не потух, а тільки відхилився. Дітям подобається гасити свічі, але не перестарайтеся. Пам'ятайте, що дихальні вправи швидко стомлюють, викликають запаморочення, тому потрібно вчасно зупинити гру.

Щойно дитина опанує технологію правильного видиху, можна переходити до промовляння звуків. Спочатку навчить дитину промовляти голосні, потім – приголосні, потім переходьте до складів, слів і, нарешті, фраз.

